

Sygnatura akt VI U 385/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 marca 2018 roku

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Tomasz Korzeń

Protokolant st. sekr. sądowy Anna Kopala

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 marca 2018 roku

sprawy z odwołania J. W.

od decyzji z dnia 16 maja 2017 roku

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.

o przyznanie emerytury pomostowej

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. z dnia 16 maja 2017 roku, znak: (...), w ten sposób, że przyznaje J. W. prawo do emerytury pomostowej od dnia 8 marca 2017 roku,

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. na rzecz J. W. 180zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Tomasz Korzeń

VI U 385/17 UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 maja 2017 roku, znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił J. W. prawa do emerytury pomostowej.

J. W. odwołał się od tej decyzji. Podał, że spełnił wszystkie warunki do nabycia prawa do żadanego świadczenia albowiem urodził się (...), ukończył 60 rok życia, posiada okres pracy w warunkach szczególnych wynoszący co najmniej 15 lat, posiada łączny okres ubezpieczenia wynoszący ponad 25 lat, przed dniem 1.01.1999 roku i po dniu 31.12.2008 roku wykonywał pracę w warunkach szczególnych, a nadto nastąpiło rozwiązanie z nim umowy o pracę. ZUS bezpodstawnie nie zaliczył mu do stażu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, okresu zatrudnienia od 27.02.2017 roku do 3.03.2017 roku – przy przetwórstwie materiałów zawierających azbest lub prac rozbiórkowych związanych z usuwaniem azbestu. Wbrew stanowisku pozwanego, ubezpieczony został zgłoszony do ZUS jako pracownik zatrudniony w warunkach szczególnych. Nadto, podał że spełnił przesłanki do nabycia prawa do emerytury pomostowej w oparciu o art. 49 ustawy bowiem w dniu wejścia w życie ustawy pomostowej posiadał co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniósł o oddalenie odwołania. Organ rentowy nie uwzględnił jako pracy w warunkach szczególnych okresu od 27.02.2017 roku do 3.03.2017 roku w firmie (...) bowiem pracodawca niewystarczająco udowodnił, że ubezpieczony pracował przy przetwórstwie materiałów zawierających azbest lub

prace rozbiórkowe związane z ich usuwaniem. Specyfika działalności firmy i wyjaśnień pracodawcy nie wskazuje na możliwość tworzenia stanowisk pracy, na których wykonywana jest praca w szczególnych warunkach. Nadto pracodawca nie dokonał zgłoszenia wnioskodawcy jako pracownika zatrudnionego w warunkach szczególnych. J. W. nie spełnił warunku do przyznania emerytury pomostowej bowiem po dniu 31.12.2008 roku nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy pomostowej.

Sąd ustalił, co następuje:

J. W. urodził się (...). Posiada wykształcenie średnie, ukończył Liceum Chemiczne.

W dniu 8.03.2017 roku wystąpił z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury pomostowej. Decyzją z dnia 16.05.2017 roku, znak:(...), organ rentowy odmówił mu prawa do tego świadczenia. ZUS ustalił, że ubezpieczony legitymuje się łącznym okresem ubezpieczenia w wymiarze 41 lat, 5 miesięcy i 17 dni, w tym okres pracy w warunkach szczególnych wynoszący łącznie 21 lat i 5 miesięcy (od 17.06.1975 roku do 23.04.1978 roku; od 12.05.1980 roku do 31.12.1998 roku – z wyłączeniem okresów pobierania zasiłków chorobowych). **(bezsporne)**

J. K. prowadził własną działalność gospodarczą pod nazwą (...) od dnia 16.04.2007 roku. Przeważającą działalność to roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieskalnych.

dowód: wydruk z CEiDG k. 61 akt ZUS; zeznania ubezpieczonego k. k. 29-29v; zeznania świadka J. K. k. 29v-30, zeznania świadka K. W. k. 30-30v; zeznania świadka Z. K. k. 59; dokumentacja medyczna ubezpieczonego k. 49-56.

Ubezpieczony w dniu 20.01.2017 roku odbył szkolenie w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, którego celem była aktualizacja i uzupełnienie wiedzy i umiejętności z zakresu m.in. przepisów i zasad bhp z uwzględnieniem kontaktu z azbestem; zagrożeń oraz metod ochrony przed tymi zagrożeniami.

W dniu 25.01.2017 roku J. W. przeszedł badania lekarskie, w których lekarz medycyny pracy stwierdził brak przeciwwskazań do pracy przy azbestie.

Dnia 24.02.2017 roku ubezpieczony podpisał umowę o pracę z J. K.. Umowa została zawarta na czas określony do dnia 31.05.2017 roku, na pełen etat, jako pracownik budowlany przy rozbiórkach związanych z usuwaniem azbestu, na obszarze Szwecji. Strony ustaliły termin rozpoczęcia pracy na dzień 27.02.2017 roku. Tego samego dnia skarżący został przeszkolony w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.

W dniu 27.02.2017 roku ubezpieczony zapoznał się z oceną ryzyka zawodowego związanego z pracą na stanowisku pracownika budowlanego pracującego w zagrożeniu na kontakt z azbestem. Tego samego dnia ubezpieczony udał się na koszt pracodawcy promem do S., gdzie na miejscu odebrał go J. K. i następnie zawiózł do miejsca jego pracy. Ubezpieczony w spornym okresie wykonywał prace budowlane w Szwecji, w piwnicy domu, gdzie na ścianach i na suficie znajdowały się płyty azbestowe. Skarżący wykonywał prace przy zbijaniu azbestu w tym domu – około 50 metrów azbestu. Pracodawca odwoził go rano z miejsca zakwaterowania do miejsca pracy a po pracy – przywoził do miejsca zakwaterowania.

W dniu 28.02.2017 roku ubezpieczony i J. K. zgodnie postanowili o rozwiązaniu umowy o pracę zawartej w dniu 24.02.2017 roku na mocy porozumienia stron. Strony oświadczyły, że rozwiązanie umowy o pracę nastąpi w dniu 3.03.2017 roku.

Od dnia 1.03.2017 roku do dnia 3.03.2017 roku przebywał na urlopie.

W dniu 6.03.2017 roku pełnomocnik pracodawcy A. A. prowadząca Biuro Usług (...) wysłała na druku ZUS ZSWA do organu rentowego zgłoszenie o pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Ubezpieczony otrzymał od pracodawcy wynagrodzenie za pracę gotówką w łącznej kwocie 827,62 zł (367,86 zł w dniu 28.02.2017 roku i 459,76 zł w dniu 3.03.2017 roku). pracodawca pokrył również koszty transportu oraz wyżywienia wnioskodawcy w łącznej kwocie około 400,00 zł.

W spornym okresie ubezpieczony wykonywał prace rozbiórkowe przy usuwaniu azbestu.

dowód: dokumenty w aktach ZUS tom II: świadectwo pracy k. 31, umowa o pracę k. 53, zaświadczenie k. 55, zaświadczenie ZUS ZSWA k. 63-64; dokumenty a aktach osobowych złożone na rozprawie w dniu 9.08.2017 roku k. 27-28; zeznania ubezpieczonego k. 29-29v; zeznania świadka J. K. k. 29v-30.

Nie doszło do uzgodnienia pomiędzy pozwanym szwedzką instytucją łącznikową zastosowania w przypadku ubezpieczonego właściwości ustawodawstwa szwedzkiego. **(bezsporne)**

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiotem sporu jest decyzja ZUS z dnia 16.05.2017 roku, znak: (...) odmawiająca ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej.

Przesłanki warunkujące prawo do uzyskania tego świadczenia reguluje ustawa z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2017 roku, poz. 664; zwana dalej ustawą o emeryturach pomostowych).

Zgodnie z art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5 - 12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 roku;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

W świetle art. 3 ust. 1 tej ustawy prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy. Z kolei według ust. 3 art. 3 prace o szczególnym charakterze to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwości należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu i życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy.

Zgodnie z art. 49 ustawy prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

- 1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;
- 3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 2 kwietnia 2014 r., sygn. akt

III AUa 2302/13 wskazał, że „warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle wykładni językowej art. 4 i art. 49 ustawy z 2008 r. o emeryturach pomostowych, jest legitymowanie się określonym stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy, a więc po dniu 1 stycznia 2009 r. W przypadku kiedy osoba ubiegająca się o to świadczenie nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy „szczególnej” według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do „nowego” świadczenia jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy (okres prac) można kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych w rozumieniu dziś obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 ustawy) lub o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3 ustawy). Innymi słowy brak podstaw prawnych do przyznania emerytury pomostowej ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, dziś nie może być tak kwalifikowany”.

Sąd po dokonaniu analizy zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz przeprowadzeniu przepisów wykładni prawa uznał, że ubezpieczony spełnił przesłanki do nabycia prawa do emerytury pomostowej na podstawie art. 4 ustawy.

Bezspornie ubezpieczony urodził się po dniu 31 grudnia 1948 roku, ukończył 60 lat, posiada okres składkowy i nieskładkowy określony w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS wynoszący 41 lat, 5 miesięcy i 17 dni, w tym okres pracy w warunkach szczególnych wynoszący łącznie 21 lat i 5 miesięcy. Jednak nie spełnia przesłanki określonej w art. 4 pkt 6 tj. po dniu 31 grudnia 2008 roku nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, a niespełnienie tej przesłanki skutkuje niemożnością nabycia prawa do emerytury, nawet w przypadku spełnienia pozostałych przesłanek.

Ubezpieczony, w celu wykazania, iż po dniu 31 grudnia 2008 roku wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, wniósł o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków i jego przesłuchanie w charakterze strony. Zeznający w sprawie świadkowie: K. W. i Z. K. zgodnie zeznali, że J. K. na początku 2017 roku poszukiwał pracownika do wykonywania pracy w Szwecji przy usuwaniu azbestu oraz, że został mu polecony do tej pracy J. W.. Świadek K. W. podał, że w spornym okresie ubezpieczony przebywał poza domem albowiem pomógł ojcu w transporcie do Szwecji wysyłając go busem do Szwecji. Świadkowie Ci potwierdzili także okoliczności powodujące rezygnację ubezpieczonego z tejże pracy tj. podeszły wiek i złe samopoczucie. Ubezpieczony i świadek J. K. zgodnie zeznali, że wnioskodawca był w Szwecji w spornym okresie, od dnia 27.02.2017 roku do dnia 28.02.2017 roku wykonywał pracę polegającą na zbijaniu azbestu ze ścian i sufitu domu w Szwecji, że pracodawca odebrał skarżącego z promu płynącego z Polski do Szwecji i dowoził do go miejsca pracy i do miejsca zakwaterowania. J. K. wskazał na przyczyny powodujące rezygnację ubezpieczonego z pracy - wiek i stan zdrowia. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków: K. W. i Z. K. oraz świadka J. K. i ubezpieczonego, albowiem zeznania te wzajemnie się uzupełniały, tworząc logiczną całość. Pozwany nie przedstawił dowodów wykazujących okoliczności przeciwne. W sprawie nie ujawniły się żadne okoliczności podważające wiarygodność tych osób. Nadto zeznania tych osób znajdowały potwierdzenie w dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy, którą sąd również uznał za wiarygodną. Z zaświadczenia z dnia 20.01.2017 roku wynika, że w dniu 20.10.2017 roku ubezpieczony został przeszkolony w zakresie aktualizacji wiedzy i umiejętności w zakresie przepisów i zasad bhp z uwzględnieniem kontaktu z azbestem oraz

zagrożeń z tego wynikających. W orzeczeniu z dnia 25.01.2017 roku lekarz medycyny pracy stwierdził zdolność do pracy skarżącego do pracy przy azbestie. W dniu 27.02.2017 roku pracodawca zapoznał pracownika z oceną ryzyka zawodowego związanego z pracą na stanowisku pracownika budowlanego w zagrożeniu na kontakt z azbestem.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci dokumentów potwierdza, że już w styczniu 2017 roku ubezpieczony był przygotowywany do pracy w kontakcie z azbestem (szkolenie z dnia 20.01.2017 roku, badania lekarskie). Zeznania świadków i ubezpieczonego potwierdziły, że pracodawca skarżącego poszukiwał pracownika do pracy w Szwecji przy zbijaniu azbestu. Zeznania ubezpieczonego i świadka J. K. potwierdziły fakt wykonywania pracy przy zbijaniu azbestu w domu w Szwecji. Pozwany zakwestionował okoliczność pracy wnioskodawcy przy zbijaniu azbestu lecz nie zaoferował żadnych dowodów przeciwnych. Zarzucał brak zgłoszenia ubezpieczonego do organu rentowego jako pracownika zatrudnionego w warunkach szczególnych. Tymczasem okoliczność ta pozostaje bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sporu albowiem obowiązek odprowadzania składek na Fundusz Emerytur Pomostowych został uregulowany w oderwaniu od przesłanek nabycia prawa do emerytury pomostowej (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 19.03.2014 roku, III AUa 1063/13, Legalis). Bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy pozostaje również brak przedłożenia do akt sprawy biletów potwierdzających przejazd skarżącego z Polski do Szwecji. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że koszty te w całości poniósł pracodawca. Nie miał on obowiązku gromadzenia dowodów potwierdzających transport ubezpieczonego z Polski do Szwecji i z powrotem ani też obowiązku gromadzenia dowodów potwierdzających wysokość poniesionych z tego tytułu kosztów.

Pracodawca wypłacił skarżącemu wynagrodzenie za pracę, co wynika zarówno z zeznań samego ubezpieczonego jak i świadka J. K., a także z przedłożonych do akt sprawy list płac za luty i marzec 2017 roku. Okoliczność, że wynagrodzenie to zostało wypłacone gotówką pozostaje bez znaczenia dla sprawy. Pracodawca nie ma obowiązku wypłacania pracownikowi wynagrodzenia przelewem na konto bankowe. Strona odwołująca wykazała, że wynagrodzenie za pracę otrzymała, a organ rentowy nie wykazał okoliczności przeciwnych.

Mając na uwadze powyższe, po dokonaniu analizy załączników do ustawy o emeryturach pomostowych, zawierających wykaz prac w szczególnych warunkach oraz o szczególnym charakterze sąd ustalił, że prace rozbiórkowe związane z usuwaniem azbestu a zatem te prace, które wykonywał ubezpieczony w okresie zatrudnienia w firmie (...), są pracami wykonywanymi w warunkach szczególnych czy też w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Prace te zostały bowiem wymienione wśród prac wskazanych w załącznikach nr 1 lp. 32 do ustawy o emeryturach pomostowych.

Na marginesie wskazać należy ubezpieczonemu, iż dla przyznania prawa do emerytury pomostowej na podstawie art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych bez znaczenia pozostaje czy ubezpieczony wykonywał pracę w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Innymi słowy nie ma zastosowania w tym przypadku rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.). Dlatego też Sąd nie mógł uznać prawa do emerytury pomostowej w oparciu o art. 49 ustawy – jak chciał tego skarżący – w oparciu wyłącznie o fakt posiadania w dniu wejścia w życie ustawy ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Wskazać należy, iż postępowanie ze szwedzką instytucją łącznikową nie doprowadziło do ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym w Szwecji. Tym samym zastosowanie znajdowały uregulowania krajowe.

Wobec powyższego Sąd na podstawie art.477¹⁴ § 2 K.p.c. zmienił sporną decyzję i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury pomostowej od dnia 8 marca 2017 roku tj. od dnia złożenia wniosku o emeryturę pomostową.

Na podstawie art. 98 § 1 i 3 K.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.1800) Sąd w punkcie II wyroku zasądził od pozwanego na

rzecz ubezpieczonego kwotę 180,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu.

SSO Tomasz Korzeń